

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

DURERI MĂRTURISITE

— In atențiunea domnului Ministru al Cultelor. —

Peste câteva zile se vor deschide din nou porțile școlilor. Câtă bucurie, dar și câtă grijă trezește acest eveniment periodic în sufletele românești. Căci de o parte este satisfacția deosebită de a avea la îndemână școli naționale de toate gradele, unde să se formeze copiii pentru rosturile lor de mâine, de altă parte îngrijorarea părinților de a găsi mijloacele necesare unei asemenea pregătiri serioase.

Criza economică, ce ne urmărește de câțiva ani, s'a resimțit adânc și în ordinea școlară, făcând să scadă mereu numărul elevilor români în timp ce al minoritarilor înregistrează urcări simțitoare. În unele facultăți aceștia au reușit chiar să întrecă pe ai noștri. Ceea ce constituie evident un fenomen din cele mai supărătoare.

Cauzele acestor stări de lucruri nu-s tocmai greu de aflat. A le semnală aici, la început de an școlar, e o datorie pentru noi în nădejdea, că vor putea trage învățăminte toți aceia cari sunt interesați sau au răspunderi în soarta culturii românești.

În Transilvania contingentul școlilor naționalizate l-au dat — cum eră și firesc — satele noastre prin aceea mulțime de copii dornici de carte, ce fusese oprită de veacuri la porțile zăvorâte ale șovinistelor cetăți medievale. Sărăcia părinților a fost acoperită — în cei dintâi ani de Unire — de către noul Stat ocrotitor, care împărția cu generozitate burse fără condiții ori cui le cerea. Au fost atunci cu adevărat șapte ani grași, când curgea lapte și miere la îndemâna tuturor. Dar cum adevărurile biblice nu pot fi desmințite, istoria s'a repetat și de astădată urmând faza neagră a celor șapte ani slabi, prelungiți până în ceasul de față.

Cine eră să reziste acestei încercări? De sigur minoritarii

întâi, fiindcă ei dețineau și acum industriile și comerțul țării, generatoare de bogății reale, pe când românii plugari, abia scăpați din jugul iobăgiilor de tot felul, aveau să se încovoie din nou sub povara unor dificultăți pentru cari n'aveau încă pregătirea trebuitoare. Puterea lor economică eră prea redusă, spre a înfruntă cu succes loviturile ce veneau din ciocnirea piețelor internaționale.

Paralel a trebuit și Statul să strângă baierile pungii, reducând enorm, până aproape de suprimare, bursele, subvențiile și ajutoarele ce le dădea până atunci. Efectul acestor măsuri silite a fost cu atât mai fatal dincoace de Carpați, cu cât lipseau în cele mai multe orașe și internatele, menite să înlocuiască în parte „stipendiile“ salvatoare.

Sărăcia țărănească și lipsa internatelor — iată rănile principale de cari pătimeste, sub raport școlar, nația noastră din acest colț de țară.

Dar în afară de plugari ne gândim în deosebi la preoțimea noastră, clasa din care au răsărit în toate vremile cei mai mulți și mai de seamă cărturari ai neamului nostru. Călăuzită de marile idealuri de rasă, această preoțime prigunită de dușmani, a năzuit neconținut spre cultură și înfrângând piedici nebănuite, și-a crescut copiii în școlile cele mari spre a dărui unui popor orfan, pe apostolii și ocrotitorii lui entusiaști.

Azi vedem îndurerați, că marea tradiție culturală agonizează. Seacă izvorul limpede al elitelor noastre conducătoare, fiindcă preoții nu-și mai pot trimite copiii la carte. Ne cutremurăm, așternând pe hârtie această afirmare. Și ea este cumplit de adevărată. Slujitorii altarelor noastre, acei vestiți „popi valahi“ cari sfidau baionetele jandarmilor și înfundau pușcăriile maghiare, pentru credința lor sfântă în visul desrobirii, —

sunt doborâți astăzi de chinul sărăciei. Salariile derizorii, dispariția veniturilor stolare și mulțimea sarcinilor i-a aruncat pe cei mai mulți într'o mizerie atât de neagră, încât ea este aproape de necrezut. Întrați inopinat

domnule Ministru al Cultelor, măcar în câteva din aceste case de preoți ardeleni, și veți rămâne zguduit de realitatea sfâșietoare ce vi se va înfățișa. Veți înțelege atunci, că rolul și demnitatea preoțimii noastre eroice, cere grabnice și radicale măsuri de reparație.

Le așteptăm încă, plini de nădejdea că vom fi auziți.

I. M.

Sectele și propaganda sectară.

Între multele curente contrare, ivita în urma războiului mondial, curente, cari subminează metodic temeliea bisericei noastre strămoșești, sunt și diferitele asociațiuni religioase, în majoritatea covârșitoare venite de peste granițe.

Biserica noastră — pare — n'a fost destul de atentă, sau cel puțin unui conducători nu și-au dat îndea-juns seama de pericolul ce-l pot reprezenta „pocăiții“ pentru marea masă a credincioșilor săi. Le-a dat curs liber, sau s'a desinteresat de ei, iar când a observat că biserica i-se golește și pe dânsul îl ocolesc a fost prea târziu. Mi-a fost citat nume de preot de bapțiștii din comună, care atunci când a asistat prima dată la adunarea lor și a observat zelul și setea lor pentru cuvântul Domnului ar fi exclamat: „dela voi să așteaptă refacerea morajă a omenirii și o reapropriere cătră Dumnezeu“.

Sectarii, de orice nuanță au fost, au profitat de nepăsarea unor conducători de ai bisericei noastre și au știut să canalizeze spre un curs dictat de interesele lor, zelul și setea unor credincioși dornici de o viață mai curată.*) Astfel s'a ajuns acolo, încât astăzi s'au răspândit în întreagă țară și aproape nu este oraș sau comună în care să nu fie sectari sau cel puțin proseliți de-ai lor. În multe părți comunele bine închegate, sfidează pe oricine, care nu este „frate“ sau „prieten“ de a lor și se conduc întru toate numai după directivele ce le primesc dela uniune, prin reviste sau dela predicatorii lor.

Propaganda sectară departe de a înceta se face și astăzi și încă cu foarte multă intensitate. Am în față mai multe broșuri și foi baptiste.

*) Recunosc sunt și altele încă cauzele trecerii la sectari.

„Cine sunt și ce cred bapțiștii“. Cuvinte de chemare, Glasul lui Dumnezeu răsună azi prin Isus și prin Duhul lui sfânt, robilor săi. Foi creștine pentru toți. „Farul creștin“ ș. a. toate broșuri și reviste de propagandă cari circulă prin popor, trec dela un om la altul, infectând astfel sufletul cetitorilor cu lucruri cari numai conform adevărului biblic nu sunt. Multe din aceste broșuri sau reviste se trimit gratuit sau pe un preț de nimica. E de ajuns să trimiți o simplă carte postală — așa se spune în „Foile creștine pentru toți“ — la redacție și îți vin nenumărate. Unde sunt însă bapțiști în comună, acolo vin regulat într'un număr mai mare decât e numărul membrilor respectivei comunități, iar plata pentru toate acestea, e aceea că după ce o a cetit să o dea spre cetire și „altor persoane iubitoare de adevăr“. În același timp cei dela redacție știu să le însoțească și cu fraze măgulitoare, cari constituie adevărate advertisemente apocaliptice: „fericit cel ce citește și cel ce ascultă și cei ce păzesc, căci timpul împlinirii este aproape“.

Prin broșurile și revistele de natura aceasta, ei mențin în continuu aprinsă, în sufletul lor, făclia învățaturii ce o propovăduiesc.

*

Dar ce să face la noi?

Mă gândesc, cât de mult are să lupte preotul într'o comună unde s'au incubat sectarii, fără nici un fel de bibliotecă sau literatură antisectară. Ei se mențin cu foarte multă dârzenie și zilnic otrăvesc sufletele cu năsbătii de ale lor. Îi combați prin predici și conferințe, prin conveniri, dar „cuvântul zboară“, și însuși credincioși de-ai bisericei noastre dacă nu le poți da și acasă să citească, o carte scrisă pe înțelesul lor sau o revistă, cum

te imbie la tot pasul sectarii, care să-i întărească în convingerea celor propovăduite, declină adevărul.

Pentru a putea preveni o nenorocire, la atacul dușmanului trebuie să-i răspunzi printr'un contra atac similar. Așa s'a încercat și în parohia de sub umila mea pastorație, unde din vara anului trecut, s'au procurat niște broșuri antisectare, cari însă din lipsă de fonduri a trebuit să le plătesc din unica-mi sursă de câștig ce o am în munți, salariul dela stat. Dela enoriași nu pot cere nimic, ei așteaptă să le dai, sunt așa de săraci, încât atunci când trebuie să-și cumpere sare și petrol — nu mai amintesc de chibrituri căci pe aici e în uz încă cremenea și amnarul — trebuie să-și vândă ouăle dela gura copiilor. Încercarea din anul trecut și-a avut răsunetul așteptat, și întru cât sectarii se întăresc mereu prin revistele și broșurile ce le primesc dela conducătorii lor, ar trebui și noi să continuăm lupta pe aceaș cale. Ne lipsește însă chiar ceace ne trebuie: revistele și broșurile explicative ale cultului nostru ortodox.

O mare ușurință în lupta noastră spirituală s'ar face, după inșiși

constatarea mai multor enoriași cu dragoste de cele sfinte, dacă s'ar reduce la jumătate contribuțiunile ce parohiile trebuie să le facă la centru; cel puțin în parohiile unde sunt asemenea regretabile cazuri și unde bugetele mai mult sunt deficitare decât cu excedente.

Din acești bani s'ar putea cumpăra în fiecare an o serie de broșuri și s'ar abona un număr de reviste bisericesti, cari trecute din mână în mână ar constitui hrana sufletească atât de necesară astăzi regiunilor bantuite de molima sectelor. Cele câteva sute de lei, pe cari le va pierde centrul, vor fi prea puțin însemnate față de folosul real și hrana sufletească ce ar mulțumi parohiile contaminate.

Chestiunea sectelor constituind o problemă de reală importanță pentru armonia, ce trebuie să domnească între membrii bisericii noastre, trebuie să o privim sub toate aspectele ei, și în acelaș timp să uzăm de toate mijloacele ce ne stau la îndemână pentru prevenirea lor, neprecupețind nimic, căci altcum riscăm să vedem cum ne fuge terenul de sub picioare.

Pr. AUGUSTIN FAUR

Creștinism și ortodoxism.

Frații preoți din protopopiatul Luduș au constatat în conferința de primăvară a. c., că noi preoții bisericii ortodoxe facem atât în biserică cât și în școală mult creștinism, dar puțin ortodoxism, și recomandă să ieșim din starea de defensivă spre a intra în cea ofensivă. Căci scopul este să cucerim, nu să ne lăsăm cucerii.

Da. Au dreptate, căci slujitorii, bisericii ortodoxe în decursul veacurilor au făcut numai creștinism, dar creștinism adevărat, drept, care este ortodoxia. Ce au făcut preoții bisericii creștine de răsărit față de evenimentele cari au precedat actul dela 1054? Cu toată căldura credinței lor au apărat legea dreptcredincioasă. Acelaș lucru s'a făcut și de preoții români ortodocși din Transilvania în toată vremea și mai ales dela 1700 încoace.

A face, deci, creștinism drept și a sluji ortodoxismul, este tot una. Pe această linie au stat preoții bise-

ricii ortodoxe de veacuri, și vor sta până în clipa când vor fi chemați să deie seamă Blândului său Întemeietor.

Cred că frații preoți din protopopiatul Luduș s'au gândit la propaganda intensă, pe care o face biserică romano-catolică. Ea a făcut-o și o face pe toate căile și cu toate mijloacele, căci de când a fost în stare să nesocotească multe din dispozițiile sinoadelor ecumenice, ca de ex. cu privire la post ș. a., ba chiar să dea dispoziții contrare, a urmărit statornic prozelitismul.

Sau poate s'au gândit on. colegii la frații din strana stângă. Apoi aceea, cum e zicala, de multe ori vreau să fie mai catolici decât Papa. Ei fac și din naționalism catolicism. Ar vrea să confunde originea creștinismului la Români cu originea neamului.

Ca o caracterizare a acestei politice redau cuvintele unui țaran uniât, dotat de bunul Dumnezeu cu jude-

cată sănătoasă: „Un lucru nu-mi place la preoții noștri uniți, că ei nu găsesc altceva de vorbit, decât să ponegrească pe neuniți.“

Într'o conversație cu un medic uniât îmi zice: „Ar fi bine să aibă România o singură biserică.“ Da, îi răspund eu, însă vezi când se pune chestiunea pe teren dogmatic la ortodoxie nu poate exista concesiune. Apoi, adăogă el, să-i zicem Biserică Română unită, ca să nu fie nici ortodoxă, nici catolică“.

Cred că orice om cult înțelege sensul adevărat al acestor cuvinte. Vedeți acesta e numai un laic uniât!

Or, față cu această atitudine a fraților din strana stângă se cade și nouă a face ortodoxism și anume a opune propagandei catolice caracterile frumoase ale adevăratului creștinism, care este ortodoxia. De ex. a arată chipul smerit al ucenicilor ortodoxiei. Bărbi albe purtate de vrednici păstori în chipul ucenicilor Mântuitorului, față cu îngâmfarea papistașă.

Se poate vorbi tineretului nostru școlar și oricui, despre frumusețea locurilor sfinte și importanța lor pentru creștinism. Cum este Muntele „Atos“ cu toată podoaba lui de schituri; Ierusalimul cu împrejurimile lui, Sfântul Mormânt, Golgota etc., toate te fac a cugeta mai adânc la evanghelia lui Hristos.

Retrăesc clipele orelor în cari profesorul nostru de Istoria sfântă, ne vorbia cu mult suflăt despre acele locuri sfinte, împodobite cu mulțime de lăcașuri alese.

Să facem o mică comparație între descrierile cuvioșilor părinți cu privire la locurile sfinte și între povestirea unor persoane, cari au călătorit la Roma, între cari vor fi și ortodocși. Spun, că i-a impresionat mult Cetatea Vaticanului, pompa și uniformă soldaților de gardă ai papei.

Contrastul e mare, când ne gândim mai ales la viața Celui care se numește mai mic între apostoli (sf. Pavel).

Pr. V. LOGA

Biserica și noul cod penal.

În cadrul unificării legislative a statului întregit, s'au publicat în Monitorul Oficial No. 65 din 18 Martie 1936 „Codul Penal Regele Carol II“ iar în Monitorul Oficial No. 66 din 19 Martie 1936 sCodul de procedură penală Regele Carol II“, — cari intră în vigoare la 1 Ianuarie 1937, — abrogând pe această dată toate legiurile cu caracter penal pe întreg cuprinsul țării.

Aceste coduri reglementează și infracțiunile în legătură cu cultele religioase, deci publicăm spre cunoștință părțile cari privesc biserică și pe slujitorii ei.

1. Preoții sunt considerați *funcționari publici* conf. art. 183 pct. 4. aliniat 2 din Codul Penal.

2. Preotul nu poate fi admis a depune ca *martor* asupra faptelor cari iau fost încredințate în calitatea lui profesională, — nici dacă cel interesat la nedivulgarea faptelor l-a delegat din proprie inițiativă de secretul profesional (Codul de procedură penală art. 147 aliniat 1 și ultim).

3. Sunt incompatibili a îndeplini funcțiunea de jurat: preoții (Codul de procedură penală art. 355 pct. 1).

4. Reproducem textele *Codul Penal* cu privire la infracțiunile în legătură cu cultele religioase.

Secțiunea IV. art. 256. Funcționarul public care, după ce a fost suspendat, destituit, înlocuit sau pus în retragere, continuă să exercite funcțiunea, comite delictul de exercițiu abuziv de funcțiune și se pedepsește cu închisoarea corecțională dela 6 luni la 2 ani și interdicție corecțională dela 1 la 2 ani.

Sunt pasibili de aceeași pedeapsă preoții caterisiți și călugării plecați sau excluși din mănăstiri, precum și membrii clerului hirotoniți de episcopi, ce nu au jurisdicție pe teritoriul țării și nerecunoscuți de episcopii locului, dacă îndeplinesc funcțiuni bisericesti sau călugărești.

Titlul V. Capitolul I. art. 308. Acela care, în orice mod, împiedecă sau turbură exercițiul cultului unei religii recunoscute de stat comite delictul de turburare al exercițiului cultului și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2 la 6 luni și amendă dela 2.000 la 6.000 lei.

Aceiași pedeapsă se aplică și aceleia care împiedecă pe o persoană

FOILETON

Apostolul Pavel în slujba lui Iisus.

Iisus aducând noua lege, a adus prin ea și o îndreptare a omului slăbit și decăzut prin libertatea sa pe care nu a înțeles-o.

Îndreptarea cea nouă constă într'o jertfă pe care nici un om nu ar fi fost capabil să o săvârșească, cu tot indemnul său moral și rațional. Este jertfa morții în deplină nevinovăție. Singură ea în curățenia ei sfântă, putea să aducă o îndreptare a răului.

Îndreptarea astfel săvârșită trece în ființa umană ca un dar, de care ne atașăm prin credință, căci zice ap. Pavel: „prin credință am dobândit apropiere de darul acesta“. (Rom. 5, 2.)

Răscumpărarea ni se dă prin dar nu prin faptele noastre. Faptele omului — oricari ar fi ele — nu pot da răscumpărare fiindcă omul nu se poate face izvor de dar, iar mântuirea a venit numai prin dar, căci ea „de este din dar nu mai este din fapte, altfel darul nu mai este dar, iar de este din fapte, nu mai este dar“. (Rom. 11, 6). Darul acesta nu se limitează numai la mântuirea sufletului, ci el își extinde puterea sa până în conștiința individuală a noastră pe care o îmbogățește cu sfințenie și izvor de acțiuni duhovnicești. Prin acest dar v'ați îmbogățit deplin în orice învățătură și orice cunoștință“, zice ap. Pavel. (Corint. 1, 5).

Darul iese din izvorul milei divine și se extinde ca un bun sfânt asupra tuturor însușirilor bune din ființa noastră pe cari le stimulează și le înăvutește. În urma acestui dar se primește „cuvântul de înțelepciune, credința, darul vindecărilor, darul deosebirii duhurilor, felurimea limbilor, tăl-

măcirea limbilor“ (I. Corint. 12, 8—11). De aceea ap. Pavel spune că toți cari au primit din darul acesta să-l sporească fiindcă el este o chemare, o vocație, care nu este pusă numai în serviciul personal-individual, ci colectiv. O chemare își refrânge efectele sale asupra societății care este mediul în care ea se actualizează și se verifică. Fiecare simte o înclinare spre o anumită ramură de manifestare a vieții în care se poate specializa, daceea zice ap. Pavel că „fiecare întru ce a fost chemat întru aceea să rămăe“. (I. Corint. 7, 24). Omul în serviciul chemării sale mai are nevoie și de alte însușiri cari îl ajută la realizarea ei, căci „precum ochiul nu zice mâinii: n'am trebuință de tine, sau capul să zică picioarelor: n'am trebuință de voi“ (I. Corint. 12, 21), așa și vocația nu va alungă celelalte însușiri, ci se va folosi de ele ca mijloace ajutătoare în opera sa, așa cum se folosește trupul de mădularele sale, cari deși au ro-

să exercite propriul său cult, dacă acesta nu contravine ordinii publice și bunelor moravuri, sau care o conștrânge să exercite alt cult.

art. 309. Acela care primește și înscrie între credincioșii săi vre-o persoană aparținând altui cult, fără a se fi asigurat mai înainte că a îndeplinit formalitățile necesare de trecere dela cultul căruia a aparținut, comite delictul de convertire ilegală și se pedepsește cu închisoare corecțională dela una la trei luni.

În caz că infractorii ar fi chiar conducătorii unui cult sau a unei asociațiuni religioase, instanța poate aplica măsura de siguranță a dizolvării cultului sau asociațiunii religioase.

art. 310. Acela care, în public, prin orice mijloace, își exprimă disprețul față de un cult recunoscut de stat, sau față de obiectele consacrate sau destinate acestui cult, comite delictul de ultraj contra cultului și se pedepsește cu închisoare corecțională dela una la 6 luni.

art. 311. Acela care în public, săvârșește faptul prevăzut în art. 310 față de ministrul unui cult, recunoscut de stat, care se găsește în exercițiul funcțiunii sale, comite delictul de ultraj contra ministrului unui cult și se pedepsește cu închisoare corecțională dela una la 6 luni și amendă dela 2.000 la 5.000 lei.

Art. 312. Acela care săvârșește faptul prevăzut în art. 255, (ultraj cu violență sau amenințări) contra ministrului unui cult recunoscut de stat, care se găsește în exercițiul funcțiunii sale, comite delictul de ultraj cu violență contra ministrului unui cult și se pedepsește potrivit aceluia articol.

Capitolul II. Art. 313. Acela care, prin orice mijloace profanează un mormânt urnă sau monument funerar, comite delictul de profanare de mormânt și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 3 luni la un an și amendă dela 2000 la 5000 Lei.

Aceeași pedeapsă se aplică și aceluia care, prin violență sau amenințare, turbură un cortegiu sau serviciu funebru, ori împiedică îngroparea sau incinerarea unui mort.

Art. 327, al. III. Pedeapsa închisorii corecționale dela 3 luni la un an se aplică și aceluia care ar propaga doctrine religioase contrare le-

gilor de organizare a Statului sau instituțiilor sale sau care prin practicile lor rituale, sunt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri.

Art. 327, al. IV. Când propaganda arătată în alineatul precedent s'ar face prin presă, broșuri, cărți și când atare publicațiuni ar conține o defăimare în contra cultelor recunoscute de Stat, pedeapsa închisorii este dela 6 luni la 2 ani.

Art. 349. Orice preot, călugăr sau predicator al unui cult, care în adunările credincioșilor sau cu ocazia slujbei sale religioase, rostește o cuvântare prin care amenință pe credincioși cu pedepse spirituale dacă se vor supune autorităților sau legilor, ori le acordă sau promite beneficii spirituale, dacă nu se vor supune, sau care leagă prin jurământ, luat individual sau colectiv, pe enoriași să urmeze anume credințe politice, comite delictul de abuz de putere spirituală și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani, când instigarea n'a fost urmată de efect, iar dacă a dat naștere la nesupunere se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 la 2 ani.

Când această nesupunere a condus la o rebeliune, ce ar da loc la aplicarea de pedepse mai aspre, în contra unuia sau mai multora dintre culpabili, ministrul cultului se pedepsește cu aceleași pedepse.

Art. 350. Pedeapsa prevăzută de art. 349 se aplică ministrului cultului și în cazul când delictul de mai sus s'a comis prin scris, sau sub formă de instrucții pastorale, sau prin răspândire de publicațiuni.

Art. 351. Orice ministru al unui cult care, prin mijloacele arătate în articolele precedente, face propagandă pentru a provoca ura unei naționalități sau confesiuni religioase recunoscute de Stat în contra alteia, comite delictul de învrăjpire confesională și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani și amendă dela 3000 la 10.000 Lei.

Titlul XIV. Cap. I. Art. 525, pct. 1, al. a). Furtul este calificat în următoarele cazuri: 1. Când este săvârșit: a) Într'un local al unui cult recunoscut de Stat, asupra vre-unui obiect consacrat cultului sau destinat unui scop pios sau caritabil; b) În-

tr'un cimitir asupra vre-unui obiect consacrat cultului morților sau aflat pe cadavru.

Art. 587, pct. 3. Acela care prin tragerea clopotelor sau orice alte semnale de pericol, știind că nu este nici

un motiv serios de a face uz de ele, turbură liniștea locuitorilor, induce în eroare autoritățile sau produce panică, se pedepsește cu închisoare polițienească dela una la 10 zile și amendă dela 100 la 1000 Lei.

Cursul de cântăreți bisericești.

Cantorul este ajutorul preotului, întru îndeplinirea serviciilor rituale. Prin urmare în Biserică are un rol foarte important.

Însă pentruca să-și poată înțelege și satisface cu prisosință acest rol, are absolută nevoie de școală. El trebuie ridicat din această situație, care nu să deosebească aproape de loc de cea dela începutul creștinismului. El trebuie să se deosebească întru toate celea bune de ceilalți săteni. El trebuie scos din mehanismul tradițional și făcut din el un organism viu, care nu numai în Biserică unde trebuie să cunoască toate cântările și tipicul, dar și afară de Biserică trebuie să fie de folos preotului, mai ales că este totdeauna în contact permanent cu credincioșii, deci cuvântul lui prinde și influențează asupra lor.

Avem puțini cantori cari să fie la înălțimea lor. Cei mai mulți nu cunosc cântările. Sunt cantori cari dacă nu cântă pe glasul gurii lor, în orice caz nu știu mai mult de 2—3 glasuri și tot alătea tropare, însă și acestea rău. Nu mai vorbesc de melodiile speciale. Apoi de tipic

să nu mai pomenim. Ba mai mult, nu știu ceti fluent și corect, din care cauză cântă de cele mai multe ori, cu totul altceva decât ceea ce este scris în cărți.

Ni s'au schimbat cântările. Nu mai sunt uniforme. Nu-și mai poartă timbrul ortodox.

Toate acestea alterează din frumsețea și farmecul slujbelor noastre religioase.

Pentru îndreptarea acestui rău, ași fi de părerea ca din timp în timp, după necesitate să se deschidă la Cluj un curs de cantori, care să dureze un an școlar încheiat. Cred că n'ar strica dacă s'ar începe chiar cu noul an școlar.*)

La acest curs să fie primite numai elemente alese.

Astfel am putea ajunge la o selecționare, de cantori buni. Și atunci toate slujbele noastre rituale vor străluci în frumsețe.

Pr. IOAN VELȚAN

*) Există o bună școală de cântăreți bisericești la Sibiu. Candidații pot fi îndrumați acolo deocamdată. /Nota redacției/.

INFORMAȚIUNI

Biserica și Facultățile de teologie. La București a avut loc o conferință a decanilor Facultăților de teologie, în care s'a examinat și cererea sf. Sinod adresată Ministrului de Instrucțiune publică, de a trece aceste facultăți sub autoritatea și conducerea Bisericii. Decanii au dat un aviz nefavorabil, cu motivarea că prestigiul Bisericii cere ca școlile clericale să rămână în cadrul Universității, menținând legăturile cu Statul. Dar întrebăm, cu ce ar fi mai scăzut prestigiul Bisericii din Transilvania, unde avem *Academii teologice*, și unde să văd la noi slăbite legăturile cu Statul național? De a-

ceea suntem extrem de surprinși de răspunsul domnilor decani. Cel mai logic lucru în judecata omenească normală este, ca formarea preoților să aparțină *Bisericii* iar nu unei instituții *laice*, cum este Universitatea. Deosebirea este enormă între cele două sisteme, cum ne-o demonstrează paralela clerului de o parte și alta a Carpaților.

Episcopia misionară din America. Urmărim cu mult interes — prin revista *Solia* din Ioungstown — activitatea neobosită ce o dezvoltă P. S. Episcopul Policarp Morușca pen-

luri separate, numai ansamblul lor formează o unitate: organismul. Ansamblul însușirilor psihice formează și ele o unitate: *sufletul*.

Orice însușire bună a sufletului este o scântee de nădejde pe drumul întunecos al vieții pământești. Este un pas spre îmbunătățirea firii sale decăzute.

Decăderea ființei umane, prin călcarea voinții divine a avut consecințe asupra firii însăși a omului și deci, asupra întregii specii umane. Vinovăția neascultării a fost un păcat al naturii omului, o înrăutățire a firii sale. Această stare de vinovăție nu putea fi însă definitivă, fiindcă ea duce la moarte, la nimicire, care ar fi un nou sens. De aceea sensul existenței vine din îndreptarea printr'o nouă lumină ce alungă întunericul morții și ridică viața la un scop bine determinat. Scopul e viața eternă și curată, iar mijlocul prin care se poate realiza este Iisus. Apostolul Pavel spune: „precum

printr'un singur om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea și astfel moartea a străbătut prin toți oamenii“ (Rom. 5, 12), astfel „printr'o singură îndreptare pentru toți oamenii a venit îndreptarea care dă viață“ (Rom. 5, 18).

Noua îndreptare prin vărsarea sângelui nevinovat a încătușat moartea și a rupt lanțul cu care ea era legată de soarta omului, „păcatul a stăpânit în moarte“, iar, acum, păcatul ridicat a avut ca efect izolarea morții „prin dreptate, prin Iisus Hristos“ (Rom. 5, 21).

Moartea lui Iisus e botezul reînvierii noastre într'o lume nouă, în lumea credinții drepte. Iisus a învins răutatea morții vechi prin bunătatea învierii vieții noi, a vieții creștine. Prin Iisus s'a îngropat „trupul păcatului“ (Rom. 6, 6) și a înviat suflarea curată a întregii vieți.

Omul de sub stăpânirea cărnii era încătușat în întunericul morții pe când omul cel nou și-a

redobândit libertatea spre lumina vieții și spre slujirea lui Dumnezeu „întru înnoirea duhului“ (Romani 7, 6).

Concepția creștină întronează o nouă doctrină, o nouă lege. Această lege a adus deodată cu sine și călcarea ei. Acolo unde nu este lege nu poate fi vorba de călcarea ei. Aceasta nu înseamnă că ea a fost creată pentru păcat, din contră a învinge păcatul. Legea nu crează păcatul, ca aduce numai conștiința păcatului. Păcatul devine conștient prin legea care îl condamnă. Pe cât de ușor intră păcatul prin lege pe atât de ușor împlinirea legii îl poate evita.

CORNEL RAȚIU
(Va urma) licențiat în teologie și filosofie.

■ ■ Abonați și răspândiți ■ ■
■ ■ „VIAȚA ILUSTRATĂ“ ■ ■

tru reorganizarea noastră bisericească din Statele-Unite ale Americii de nord. În zilele de 5, 6 și 7 l. c. a avut loc la sediul reședinței episcopale al 5-lea congres bisericesc, cu deputați clerici și mireni, ocupându-se de o serie de probleme însemnate. Din programul bogat desprindem: alegerea membrilor Consiliului episcopesc (4 clerici și 8 mireni) pe termen de 3 ani, alegerea alor 3 delegați (1 cleric și 2 mireni) în Congresul național-bisericesc al Patriarhiei, examinarea rapoartelor și propunerilor Consiliului episcopesc, votarea bugetului, etc.

Ne-a atras atenția îndeosebi hotărârea, de a se organiza o excursiune în România în vara viitoare, cu un mare grup de tineri români americani, apoi congresul acestui tineret, care s'a ținut simultan cu cel bisericesc, și concertul de întrecere al corurilor bisericești. O notă frumoasă: toți membrii congresului s'au mărturisit și cuminecat.

Aceste vești ne umple inima de bucurie, căci ele sunt o dovadă a refacerii noastre religioase în America.

Noul Mitropolit al Blajului. După un an și mai bine de amânări neînțelese, Vaticanul a numit în fine ca Mitropolit al Blajului pe P. S. Episcop Alexandru Nicolescu al Lugojului. Deși noul cărmuitor al Bisericii greco-catolice, nu este un prieten al ortodoxiei românești, cum a dovedit-o în scrierile și activitatea sa publică, totuși ne îngăduim să-i urăm o păstorire înțeleaptă și rodnică, în nădejdea că răspunderile mai mari ce le are vor determina o schimbare de atitudine față de sora mai mare, care este — Biserica neamului.

În scaunul devenit vacant al eparhiei Lugojului, Vaticanul a desemnat pe pâr. Dr. Ioan Bălan canonic în Blaj. Îl întâmpinăm cu aceleași doriri de bine.

Împotriva stilștilor. S'a hotărât ca iconarii, cari sub masca vinderii de icoane, cărți și obiecte bisericești, fac o întinsă propagandă stilistă, să nu mai poată cutreera satele fără avizul Sfântului Sinod. Autoritățile sunt obligate a ridica imediat orice autorizație, ce eventual a fost dată iconarilor, de orice autoritate, fără avizul Sfântului Sinod, și să-i împiedice a-și mai practica meseria.

Restabilirea unității bisericești. Pâr. Ion Agârbiceanu se ocupă de această problemă în numărul pe Iulie-August al Agru-lui din Cluj. Ne așteptăm la considerații și soluții mai puțin sectare din partea unui preot răsărit din familie ortodoxă și cu reputația unui spirit conciliant. Sfinția Sa reeditează însă tot vechile clișee din manualele catolice contra Bise-

ricii ortodoxe, spre a conchide că numai Biserica papală este singura adevărată, și deci numai sub steagul ei se poate imagina reunirea Românilor. Zice că „biserica e așezare dumnezeiască, și oamenii nu pot fără păcat să hotărască asupra ei.“ Dar atunci cum se explică actul desbinării dela 1700, săvârșit tot de oameni? Iată contradicția! Cu asemenea atitudini de sigur, că reunirea nu este posibilă. Numai când problema va fi judecată *exclusiv* în cadrul realităților României — și nu a intereselor străine de menirea ei — vom găsi calea înțelegerii. Când „teologii“ nu se vor mai amesteca, poporul va proclama unirea în forma cea mai simplă și mai firească, așa cum i-o dictează bunul lui simț suveran.

Praznice suspecte. *Maghiarii reformați din Transilvania au pus la cale pe ziua de 20 l. c., niște serbări religioase, din prilejul împlinirii a 400 de ani dela publicarea unei cărți a lui Ioan Calvin. Ziarele românești se întrebă, cu drept cuvânt, de ce nu s'a lăsat această inițiativă Ungariei calviniste? Nu cumva se ascunde în dosul ei aceeași propagandă condamnată, pe care neastâmpărul maghiar o duce cu atâta risipă nebună, în folosul revizionismului? Sunt simple întrebări, cari trezesc bănueli înmeiate.*

„Dinarul Patriarhiei“. Congresul național-bisericesc a instituit, în sesiunea din toamna trecută, o colecție pe ziua de 14 Septembrie în toate bisericile din țară. Scopul este din cele mai importante: Să se creieze fondul cultural și filantropic în condiții mai bune decât „Fondul general bisericesc“ căruia Statul nu-i dă nici o subvenție, spre a-și putea împlini rosturile ce i s'au atribuit. Biserica ortodoxă este și azi cea mai săracă, iar clerul ei într'o situație materială disperată. Numai prin fonduri proprii, cât mai puternice se pot înlătura piedicile ce stau în calea propoveduirii ei. „Dinarul Patriarhiei“ sau „Obolul Crucii“ este unul din mijloacele sigure pentru atingerea idealurilor bisericii. Năvăluim că preoțimea noastră va lămuri suficient pe credincioși, ca astfel noua colecție să dea cele mai bune rezultate.

Grijiți de copiii de școală. Ne gândim, acuma la începutul anului, mai ales la educația elevilor. Școala n'o dă decât în măsură redusă, fiind preocupată până la exoperare de instrucția teoretică. Familia trebuie să înlocuiască această imensă lacună. Copiii veniți dela țară însă, trebuie s'o caute în internate și la gazde. Dar cele dintâi sunt puține sau nu există de loc, iar cele de al doilea sunt în mare parte numai minoritare. Părinții deci să ceară neapărat sfatul directorilor școlari, cari le vor recomanda familii românești bune și curate, pricepute să supravegheze creșterea elevilor. Iar Biserica noastră are datoria să facă tot ce știe, spre a-și întemeia internatele ei proprii în toate orașele Transilvaniei.

Cerc pastoral. Întrunirea cercului pastoral „Vișoara“ prot. Turda, s'a ținut în parohia Soporul de câmpie în Dumineca din 30 August a. c. La ora 8^{1/2} dimineața se începe slujba Utreniei în sobor și se continuă cu sf. Liturghie. Răspunsurile liturgice le-a dat corul elevilor de școală înjghebat și condus de d-na preoteasă Florica Șeulean. La priceasnă predică pr. L. David despre Biserica, scopul și însemnătatea ei cu tendința pentru combaterea sectarilor, cari despărțindu-se de ea o hulesc.

La sfârșitul sf. Liturghie se face slujba parastasului întru pomnirea preoților și credincioșilor parohiei. Ceeace a contribuit mult la solemnitatea zilei a fost sfințirea unui clopot în valoare de 8.500 lei donație credinciosului Trifan Iosif și fiica sa Rebeca. Într'o atmosferă de adâncă cucernicie ia cuvântul pr. V. Orășan vorbind despre clopote și însemnătatea lor în biserica creștină. Cuvântul rostit a fost ascultat cu luare aminte. În urmă parohul Virgil Șeulean, din indemnul căruia s'a realizat această faptă, subliniază din nou gestul marinos al donatorului.

La ora 5 după prânz, se slujește vecernia cu acelaș sobor de preoți și se încheie cu un cuvânt de învățătură.

Prețul Bibliei nouă. Institutul biblic din București anunță, că sf. Scriptură în noua traducere făcută sub îngrijirea și aprobarea Sf. Sinod se vinde cu următoarele prețuri: Ediția obișnuită, broșată Lei 300, legată în pânză Lei 380, în piele și pânză Lei 500. Ediția de lux, broșată Lei 400, legată în pânză Lei 480, în piele și pânză Lei 600. De sigur, că aceste prețuri sunt foarte mari în raport cu acelea ale Societății biblice britanice. Să nu se uite însă, că noi suntem abia la întâia ediție, după a cărei epuizare cea de a doua va fi incomparabil mai ieftină, pentru motivul că se păstrează zățul și astfel nu e nevoie de o culegere nouă. Prin urmare credincioșii intelectuali să facă jertfa de-ași cumpăra ediția I. a Sf. Scripturi, știind că prin aceasta înlesnesc mulțimei credincioșilor achiziționarea ediției II., dându-le bucuria supremă a cuvântului dumnezeesc.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 5305/1936.

Comunicat

Se aduce la cunoștința absolvenților Academiei teologice că examenul de calificare s'a fixat pe ziua de Luni în 5 Octomvrie la ora 9 dim. Cererile se vor înainta la Consiliul Eparhial până la 30 Septemvrie 1936.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 5 Septemvrie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 5232/1936.

AVIZ

Cucernicii preoți, cari solicită împrumuturi dela Casa Clerului, au să arate în cerere corect și citeț pa-

rohia și județul, căruia aparțin și vor scrie lămurit numele lor, căci altfel nu pot fi identificați și nu vor primi creditele cerute.

Cluj, la 3 Septemvrie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 15/1936.

(26) 1—3.

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune 7 jug. pământ productiv.

2. Onorariile stolare îndatinate.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț, oficiului nostru parohial în termenul fixat și sunt invitați a se prezenta în parohie în vre-o Duminecă, sau sârbătoare pentru a cânta la strană.

Vor fi preferiți candidații mai tineri absolvenți ai unei școli de cântăreți și cunosători de note muzicale.

Luduș, la 31 August 1936.

Președ. cons. parohial:

R. Popa, protopop-paroh.

Petru Dan, secretar.

Oficiul protopopesc ort. rom. Lupșa, cu sediul Baia-de-Arieș.

Nr. 365/1936.

(25) 2—3

CONCURS

Pentru parohia vacantă Șasa-Geamăna se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

1. Salariul dela Stat, conform cuafilațiunei.

2. Sesiune parohială, teren cositor și cimitirul plantat cu pomi roditori, în total 3 jugăre.

3. Casă parohială nouă, supraedificatele de lipsă și grădină pentru legume.

4. Câte 1/2 ferdelă bucate — porumb și grâu — dela 117 familii, din cari bucate partea cantorului e 1/3 parte, iar a paraclisierului 1/10 parte.

5. Una zi de lucru dela fiecare familie, sau contravaloarea în bani, conform plății la zi, uzitată în comună.

6. Lemnele de foc trebuincioase, aduse în curtea caselor parohiale.

7. Stolele obișnuite în parohie.

Concurenții vor prezenta acestui oficiu, deodată cu documentele de concurs recerute și actul de învoire a P. S. Sale, fără de care cererea de concurs nu poate fi luată în considerare.

Prezentarea în parohie a candidatului să poate face numai cu prealabilă avizare a acestui oficiu.

Baia-de-Arieș, la 31 Aug. 1936.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu consiliul parohial.

Protopop Vasile Șpan.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.